

Oponentský posudek na diplomovou práci Edity Krejčířové na téma
Ochrana osobních údajů na internetu podle práva Evropské unie

Ve své diplomové práci se autorka věnovala aktuální a komplexní problematice, která kromě základní orientace v relevantní právní úpravě vyžaduje též určité technické znalosti související s vývojem elektronické komunikace. Zvolená problematika je nesporně legitimním tématem pro diplomovou práci na Právnické fakultě UK.

Formální aspekty

Práce obsahuje 61 stran čistého textu. Autorka připojila kromě obsahu také seznam zkratek a seznam literatury, který podle oponenta odpovídá požadavkům kladeným na tento druh vědecké práce. Autorka čerpala z tištěných a elektronických zdrojů v českém a anglickém jazyce. Značnou část relevantních poznatků čerpala z odborných stanovisek pracovní skupiny pro ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, která byla zřízena podle čl. 29 směrnice 95/46/ES. V menší míře zohlednila autorka judikaturu SDEU a dalších soudních orgánů. Práce s poznámkami pod čarou je na standardní úrovni.

Formální podmínky kladené na tento druh vědecké práce považuji za splněné.

Obsah

Kromě úvodu a závěru autorka členila svoji práci na dvě hlavní části. Co se týče vymezení tématu, lze jednoznačně uvítat důsledný přístup autorky k obsahovým a metodologickým otázkám. Přehledným a srozumitelným způsobem nastínila autorka dynamický vývoj elektronické komunikace pomocí internetu a vyzdvihla hlavní cíle práce. Autorka vycházela z toho, že se stávající úprava ochrany osobních údajů jeví ve vztahu k fenoménu internetu jako nedostačující, a zaměřila se proto na analýzu nedostatků v právu EU. Dále se chtěla věnovat projektům na lepší řešení dané problematiky. Zvolený postup, který spojuje definici klíčových pojmů, analýzu právních institutů a vysvětlení technických souvislostí, je pro dané téma vhodný a zakládá rozumnou a nosnou systematiku práce.

V první části práce se autorka věnovala základní terminologii, ze které vychází právní úprava EU v oblasti ochrany osobních údajů, stručně nastínila příslušný institucionální rámec a nakonec seznámila čtenáře s konkrétní problematikou „cookies“ a „cloud computing“.

Navazující druhá část pojednává o návrhu nové právní úpravy, kterou Evropská komise představila v lednu 2012.

Co se týká první části práce, orientovala se autorka v relevantní terminologii vcelku uspokojivě. Lze ocenit, že v této souvislosti zohlednila i novější judikaturu SDEU. S ohledem na složité vymezování odpovědnosti v rámci komplexního procesu spravování a zpracování dat by bylo možná na místě upřesnit rozlišování mezi správcem a zpracovatelem osobních údajů.

Určitého terminologického problému se týká také následující věta na str. 4: „Volný pohyb osobních údajů však není bezbřehý a často naráží na právo na ochranu osobnosti.“ Je třeba připomenout, že byť oba pojmy souvisejí s (lidským) právem na respektování soukromého života v širším slova smyslu, jedná se v případě ochrany osobnosti o institut soukromého práva a v případě ochrany osobních údajů o institut práva veřejného. Ochrana osobnosti by proto neměla být ztotožňována s ochranou osobních údajů.

Zajímavé je pojednání o problematice „cookies“. Tato část je sice převážně popisná, autorka však upozornila na řadu relevantních problémů, jako jsou např. kategorizace různých druhů „cookies“, které zasahují do ochrany osobních údajů různou intenzitou, nebo přechod z principu *opt-out* na *opt-in*, včetně problematiky nedostatečné implementace norem EU do práva ČR.

Obdobně jako v přechozích částech věnovala autorka také v kontextu problematiky cloud computing náležitou pozornost dokumentům pracovní skupiny zřízené podle čl. 29 směrnice. Na str. 33 slíbila autorka, že se nebude striktně držet rozdělení rizik podle systematiky vypracované pracovní skupinou a že bude nabízet jiné řazení, které má vycházet „z podrobného studia dokumentů kriticky hodnotících cloudové služby“. Bohužel nebyl tento slib zcela dodržován, protože autorka jen velmi ojediněle odkazuje na jinou literaturu a jiné dokumenty, než je stanovisko pracovní skupiny. Na str. 36 mohla autorka uvést různé modely smluvních podmínek a porovnat je.

V druhé části práce představila autorka návrh nařízení o ochraně osobních údajů. Struktura této části je přehledná a umožňuje porovnání s předchozí kapitolou mapující současnou právní úpravu. I zde je orientace autorky v problematice vcelku dobrá. Lze ovšem vytknout, že si neuvědomila rozdíl mezi vytvářením profilu na facebooku a tzv. profilováním na internetu. Špatně pochopena byla také nová úprava týkající se zacházení s citlivými údaji. Čl. 20 odst. 3 navrženého nařízení nehovoří o absolutním zákazu použití tzv. citlivých údajů, ale pouze o tom, že se automatické zpracování osobních údajů za účelem vyhodnocení určitých rysů

osobnosti fyzické osoby nesmí opírat pouze o zvláštní kategorie osobních údajů uvedené v čl. 9 nařízení.

Celkové hodnocení

Práce předložená Editou Krejčířovou jednoznačně splňuje požadavky, které jsou po formální a obsahové stránce kladeny na tento druh vědecké práce. Práci doporučuji k obhajobě, předběžně ji hodnotím jako „velmi dobrou“ až „výbornou“. Během obhajoby by měla diplomantka zodpovědět následující otázky:

Jak se autorka dívá na problematiku indexace osobních údajů na internetu? Domnívá se, že „právo být zapomenut“ může komplexně vyřešit dohledatelnost informací na internetu, které již nejsou z různých důvodů žádoucí? Jak vnímá autorka „právo být zapomenut“ v souvislosti s aktuálním stanoviskem generálního advokáta ze dne 25. června 2013 ve věci Google c. Costeja González (C-131/12)?

V Praze, dne 12. srpna 2013

Doc. Dr. iur. Harald Scheu, Ph.D.